

Heinrich Rudolph Redecker

**Heinricus Rudolphus Redeker/ ICTus & Assessor Acad. Rostoch. ... Ad
Disputationem Inauguralem De Assessoribus a ... Johanne Georgio Gutzmero,
Rost. conscriptam & ... V. die Sept. habendam ... invitat**

Rostochii: Kilius, 1672

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn74150829X>

Druck Freier Zugang

HEINRICUS RU-
DOLPHUS Redeker/ 27

Uctus & Assessor Acad. Rostoch.

Ampliss Facult. Jurid. p. t. Decanus,

Ad

Disputationem Inauguralem

De

ASSESSO-
RIBVS,

à

VIRO Clarissimo

DN. JOHANNE GEORGIO
GUTZMERO, Rost.

conscriptam

&

In Auditorio majori V. die Sept. habendam

Magnificum DN. Rectorem, Excellentissi-
mos Dominos Professores, Amplissimos omnium or-
dinum Doctores, omnesque Litteratos & Litterato-
rum Fautores, officiosè & amanter invitat

✻ (o) ✻

ROSTOCHII,

Typis IOHANNIS KILII, Univer sitatis Typogr. Anno 1672.

Monsieur Hanke

Salutem.

Nelyta romanorum gens, quæ hodie, immane quantum! a pristino virtutis studio & rerum gestarum immortalis gloriæ defecit, nunquam tam amplam constituisset rempublicam, & tam immensa terrarum spatia, & tot indomitos populos, quibus olim, ceu mundi domina, superbo imperitavit supercilio, regimini suo adjecisset, vel iusto imperio tueri potuisset, nisi utrumque reipb. tempus, & belli & pacis, armis decorasset & legibus armasset. Quod enim in humano corpore est anima, quæ omnes actiones hominum, per intellectum & voluntatem, dirigit, id in Republicâ, quæ corpus mysticum exhibet, est prudentia. Hæc enim, quam Poetæ ex Jovis vertice natam fabulantur, optima est vitæ humanæ magistra, & consiliorum omnium inventrix, felicitatisque, tum publicæ, tum privatæ, procreatrix ac moderatrix: eaque præprimis Principi, & cuicumque magistratui rempublicam gubernanti adeo necessaria est, ut vinculum humanæ confociationis sine illâ non possit retineri conservarique. Hinc Cicero *videtis*, inquit, *quanta vis sit temporum in republica, quanta varietas rerum, quam incerti exitus, quam flexibiles hominum voluntates, quid insidiarum, quid vanitatis in vita sit.* Proinde nisi multitudo in regendâ prudentia adhibeatur, suâ mole ruit magna cœterum vis & Principum potentia. Unde Rudolphus I. Imperator, potentissimæ domus austriacæ Stator, frequenter id Symboli loco usurpavit: *Regni prudentia custos.* Prudentissimus ille Imperator hæcenus monitum sapientissimi Regis secutus est: *posside*, ait ille, *sapientiam, quia auro melior est; & acquire prudentiam, quia pretiosior est argento.*

Uti

Uti autem universa reipublicæ administrandæ ratio, in duas artes dividitur, *paci & belli*, ita Julius Pollux voluit Principem suum, quem instituit, non modo *πολεμικόν*, qui armis se defendat, & rempl. tueatur, sed & *νομοθετικόν*, qui salutare leges condant, esse. Et Pericles apud Thucid. laudat Atheniensem reipublicam, ad bellum pariter & pacem instructissimam. Imo ipse Imperator Justinianus, *summa dicit reipb. iuvitio de stirpe duarum rerum, armorum scilicet atque legum veniens, vimq; suam exinde muniens, felix romanorum genus omnibus anteponi nationibus, omnibusque gentibus dominari, tam præteritis effecit temporibus, quam, Deo propitio, in æternum efficiet.* Ne autem quis in illam proterviæ ac temeritatis audaciam, vel foedam obtrectandi libidinem proruat, & ambitiosæ optimi Imperatoris gloriæ cupiditati assertum hoc ceu domesticum testimonium, quod suis viribus suspectum esse sivevit, affingat, ipse, qui meritorum gloria invidiam vicit, & fidem dictorum meruit, ex certissimis rerum argumentis, ad prodeundam veræ virtutis memoriam, sine gratia & ambitione, bonæ duntaxat conscientiæ pretio ductus, ut veritas magis in aperto esset, prudentiam romani regiminis, in æternitate temporum mansuram, exprimere voluit. Eandemque administrationis curam, Prætori Lycaoniæ, nec non Præfidi Pisidiæ, tanquam commissi regiminis canonem, prænotando injunxit: *Veteres Romani suos Imperatores Prætores appellabant, simulque illis præbebant, ut militaribus præirent copiis, & descriptis ab illis parebant legibus, & prorsus erant hic Principatus ex ambobus temperatus, præseferens & ostentans, tam in instruendâ acie robor, quam inferendis Legibus rectam & decentem ordinem.* Militarem autem veterum romanorum, (nam modernos romanensium cives multo verborum honore cumulare nihil attinet, cum tardiora apud illos sint remedia quam vitia, magnis civitatibus communia) disciplinam, bellicos sudores, cruenta prælia, stupendas victorias & quicquid pro triumpho dabatur, hic enarrare supersedeo, cum historicorum monumenta isthæc omnia, ne oblivione obruantur, posteritati transcripserint. Neque propositi vel officii nostri ratio eò progreditur, ut bellum decernendum, præfidia agitanda, castra metanda, acies instruenda, prælia miscenda, hostes feriendi, vel cruenta spectacula exhibenda, sed justitiæ sancta penetrabilia adeunda, & de Romanorum jure seu Legum prudentia, quæ civilis & regia scientia est, & inter præcipua, quæ augent, illustrent & conservant reipublicas, referenda, potius

differendum. Adeo autem romanorum celebratur Justitia, ut plures provincias per justitiæ famam, quàm per arma quaesivisse dicantur, & quod juris teste Valerio Maximo, præcipuum & certissimum inter omnes gentes romana civitas exemplum sit. Deus enim & crexit & excitavit, pristinam romanorum gentem, in illud in comparabile Imperii fastigium, ut per eam terrarum orbi Leges daret. Quod D. Augustinus, relatus à Gratiano, ingenuè fatetur: *Leges romanorum divinitus per ora Principium emanarunt.* Et alibi, *Per populum Romanum placuit Deo terrarum orbem debellare, ut in unam societatem reipublica legumq; perductum longe lateque pararet.* Proinde, in legibus ferendis & jure dicendo, omnes pene gentes honori sibi duxerunt, ad romanos proximè accedere, unde Claud. de Româ Legum patria.

Armorum, Legumque parens; quæ fundit in omnes Imperium, primiq; dedit cunabula juris.

Intueamur admirandum illud juris ac justitiæ palladium, quod ipse Justinianus Imperator Corpus juris vocat. Illi enim conficiendo, per tot secula, tot insudarunt Sacratissimi Imperatores, tot Illustrissimi Magistratum ordines, tot sublimissimi Jurisprudentes, ut undiquaque exemplar, respublicas quasvis instituendi & conservandi, esse possit. Si itaq; ut vult M. T. Cicero, Bibliothecæ omnium Philosophorum uno duodecim tabularum libello auctoritatis pondere & utilitatis ubertate superantur, cui conscribendo Decemviri, communi populi suffragio creati, operam navarunt, quantis parafangis illum antecedit Justinianea illa juris prudentia, Legibus à populo, plebiscitis à plebe, Senatusconsultis à Senatu, Constitutionibus à Principibus, Edictis à Prætoribus Romanorum latis, & responsis à dissertissimis Jctis, quorum Brissonius, tanquam clarissima Jurisprudentiæ lumina, recenset, datis, quæ omnia, si dextrè explicentur summam æquitatem continent, referatissima. Verum enim vero cum intelligerent Romani, teste Pomponio Jc. quod *parum est, jus in civitate esse, nisi sint qui jura reddere possint, & quod constare non possit jus, nisi sit aliquis jure peritus, per quem possit cottidie in melius produci*: quia ipsæ leges, uti Cujac. in d. l. commentatur, cupiunt ut jure regantur. Ipsi Principes romani summo cum studio juridicos suis se subditis præbuere. Augustus, inquit Suetonio, *jus dixit assidue, & in noctem nonnunquam*, idem de C. J. Cæsare, Tiberio, Claudio, Vespasiano, Severo, refert, & de suo Trajano Plinius, *iam assiduus fuit in Tribunali, ut labore refici ac reparari videretur.* Ho-

rum

rum exempla fraliter, quod pauci hodie facere siveverunt, imitentur, nihil fecisse videntur, quod vel ab officio boni Principis alienum, vel dignitati regie contrarium, & quidem ex iudicio Reginae Sabæ: *constituit*, inquit, *te Deus Regem, ut faceres iudicium & iustitiã*, Salomonem, imò ipse sapientissimis regum, postulare à Deo, quod vellet iussus, *dabis, dicit, servo tuo cor docile, ut populum tuum iudicare possit*. Cum autem, maioribus curis intenti Principes & summi magistratus Romani, ipsi iudicando præesse nequirent, magistratum eligebant, qui, ut testatur Cicero, erat lex loquens; Nam uti Magistratui leges, ita populo præsumt Magistratus, ne, convulsis Legibus, & Magistratu sublato, in anarchiam degeneret respublica, & in dissociatam multitudinem civitas. Quemadmodum vero periculosum prudentiores politici reputant, uni omnium consiliorum summam committere, quia, ut inquit Dio, immodica potestas animos hominum ad fastum extollit & corrumpit; nec monstruosius quicquam, si Princeps, qui omnibus imperat, patiatur ab uno sibi imperari, uti pluribus probatum eunt *Guevarr. Horol. Prius. l. 3. c. 58. Anti Machiav. l. 1. tb. 2. Richter. axiom. Pol. 104. & 152. Phil. Camer. in hor. subci. cent. 1. c. 90.* & passim aliorum romani, ut provincias imperio suo subjectas ritè & rectè administrarent, plures fecerunt imperii ac potestatis participes, de quibus in *lib. 1. ff. & Cod. amplissimis rubricis* agitur. Nec modicum erat quietis ac felicitatis præsidium, imò vel inter acuta dominationis referrebat, quod illis, quos magistratus in Provincias mittebant, armorum juxta ac legum potestatem facerent, nec non ad utrumq; accommodatos & idoneos haberent, secundum *Nov. 24.* Inde factum, ut, cum magistratus magnoam partem viri militares, & juris imperiti essent, quibus gratia Principis, habità virtutis & innocentia ratione, non juris peritia, dabatur magistratum, teste M. Tull. pro Planco, adsciscabantur Assessores ac Consiliarii, qui debebant esse Jurisprudentes *l. 1. ff. & l. 1. C. h. t.* ut Legum scientiam in dijudicandis causarum difficultatibus suppeditarent: unde magistratus, ac iudicis unius cujusque, magna portio esse videntur, & simul sua signa sententiis, à magistratu vel iudice dictis, imponunt. Fuerunt autem maximi quicq; Icti Assessores & Consiliarii, nam Salvius Julianus, sublimissimus perpetui Edicti conditor, avus Didii Iuliani, & Consiliarius Imperatoris Adriani audit. quoties hic res controversas discerneret. Quemadmodum & Martianus, Lampridio attestante, Cervidius Scævola, quem inter Principes & Corypheos Ictorum numerat Mode-

tinus, à Julio Capitolino M. Antonii Philosophi Confiliarius perhibetur. Julius Paulus laudatur Confiliarius Alexandri severi, & Assessor Papi-
miani Præfecti Prætorio. Domitius Ulpianus itidem Alexandri Consi-
liarius & Papinniani Assessor fertur. Pomponius, qui cum Ulpiano, Pau-
lo, & aliis, ex Scholâ Papiniani prodiit, etiam unus ex Confiliariis Alex-
andri numeratur. Ipse quoq; Papinianus, omnium Ictorum, qui sunt, qui
erunt, quique fuerunt, acutissimus, & jurisperitissimus, Confiliarius Se-
veri fuit. Hic autem Papinianus, cujus memoriam in æternum va-
lere voluit Imper. Iustinianus, & in cujus honorem festum diem cele-
brare solebant Papinianistæ, seu Studiosi, cum primum ejus LL. accipe-
rent, exemplo suo comprobavit, *posse etiam sub malis Principibus mag-
nos viros esse.* Ita nec olim duntaxat, sed & hodiè, ad quæcunque
tandem judicia, sive summa illa sint tribunalia, sive intermedii Scabina-
tus, sive quæcunque prætoria, respexerimus, magnam in Assessore ho-
noris præminentiam, & officii amplitudinem, cernere habemus. Pro-
inde Clarissimus Vir DN. IOHANNES GEORGIUS GUMMER / Ju-
ris Candidatus eximius, qui Iurisprudentiæ curriculum feliciter ab-
solvit, & in examine privato, pro more instituto, se se ita dignum præ-
stitit, ut, ad publicum examen eruditionis, optimum Amplissimæ
Facultatis punctum habens, istam materiam elaborandam, & loco di-
sputationis Inauguralis, publicæ velitationi, pro consequendis summis in
utroque jure honoribus, submittebam, præoptavit. Cum autem ne-
mo ex Statuto Amplissimæ nostræ Facultatis, nec ad Disputationem
Inauguralem, minus ad summos in jure honores, sit promovendus, nisi se
talem, qui hos mereatur, exhibuerit, ita ut vitæ antea actæ inculpato
ostendat mores, & elegantem jurisperitiam, officii, quod in præsens
sustineo, ratio, & mos haud quaquam reprehendus, me admonet,
ut isthæc, ab incunabulis repetam, & publicæ vocis suffragio, succinctâ
tamen brevitate, tester. *Natus autem est hic Rostochii, X. Cal. Decemb.
Anni Epochæ Christianæ 1646. Patre Viro Nobilissimo & Consulissimo
DN. SIMONE IOHANNE GUTZMERO JCo celeberrimo, amico
nostro venerando, qui Syndicatus dignitate in civitate Stargardensium,
ulteriori in Pomeraniâ clarâ, per aliquot annos dexterrimè fun-
ctus, nos apud dulce senectutis otium publicis curis, ad exemplum
magnorum virorum, præfert. Matrem habuit feminei sexus coro-
nam ANNAM REGINAM Hagemeisters / florentissimæ familiæ Ha-
gemeistrorum singulare ornamentum, que ante annos aliquot, non
sine*

2
sine luctu familiae suae, natura concessit. Honestissimi hi parentes certas pat-
ternarum virtutum scintillas, & bonae mentis indolem in hoc filio suo
emicare animadvertentes, à primâ statim infantia cum optimis Praecep-
toribus erudiendum commiserunt, & quidem praecipuis Viro Claris-
simo DN. M. CHRISTOPHORO PRÆTORIO, Stetinensis Pe-
dagogii olim eloquentia Professore disertissimo, nunc Stargardensis
Gymnasii Directori fidelissimo, qui illum per integrum lustrum huma-
nioris litteraturae praeceptis feliciter instruxit. Hinc domum revocatus
Vir Plur. Rever. & Excellentiss. DN. MICHAEL COBABUS, SS. Th.
D. & Prof. celebratissimus, amicus & collega noster singulariter honoran-
dus, omnem, in informando hoc nostro Candidato, navit operam, ut eum
majoribus auspiciis idoneum redderet, quod Sopporo praestitit. Hujus itaq;
Optimi sui Praeceptoris consilio, & Patris jussu in Academiam Wittenberg.
ablegatus est, ubi nō statim illotis, ut ajunt, manibus, seu relictis Philosophiae
principiis, ipsam Themidos arcem invasit, sed primitus informatore
Ampliss. Dn. WENDELER O, S. S. Theologiae Doctore P. P. & Epho-
ro suo fidelissimo Dn. M. CHRISTIANO Neerenses Aetrea sacrae
perscrutatus est, & hoc Praeside disputationem de Actione per violentiam
invidiam, non sine laude, publico examini submitit. Tandem ani-
mum ad sacrarum legum scientiam applicuit, & Excellentissimorum
Dn. J. Crorum Dn. MARTINI, & Dn. LEISERI, praelectiones,
tum publicas, tum privatas, in omni juris parte, sedulo frequentavit, &
in suscepto juris curriculo constanter perseveravit. Relicta Wittebergâ
patriam hanc Academiam invisit, mensque & nobilissimorum Domi-
norum Collegarum lectionibus & collegiis summo cum ardore discendi
interfuit. Cum autem intelligeret Troæ quidem nasci Hectores, sed
non nisi foris Ulysses, iterum natale solum, studiorum amore, reliquit
& in Marburgensem, Giesensem, Heidelbergensem, Tübingensem &
Argentoratensem Academiam se contulit, ibidemq; magna Jurispru-
dentia oracula summo cum fructu audivit, admissus enim in fami-
liaritatem Dn. LAUTERBACHII, Dn. FROMANNI, Dn.
SCHEINEMANNI, aliorumque Antecessorum celebratissimorum,
maximos in civili prudentiâ fecit progressus & latifundium juris, un-
diquaque difficultatum scopulis obnoxium, superavit, & ita universi
Juris curriculum felicissimè absolvit. Quibus peractis per Helvetiam
& Rempublicam Genneensium Gallias, ubi per annum substitit, in-
travit & ubique, quid observatione vel admiratione dignum, probe
nota-

U notavit. Ex Gallia in magnam Britanniam transfretavit, & præter arces Regias magnificentissimè extructas, Urbem Lugdunensem & Academiam Oxoniensem sibi notam fecit, inde per utrumque Belgium, olim nitidissimum, hodiè armis Gallorum nimium quantulumquassatum permeavit. Hanc autem peregrinandi molestiam non ille suscepit sine, ut possit viarum amplitudines, locorum distantias, turrium altitudines, ædificiorum elegantiam, templorum ornamenta, & reliqua, quæ ad civilem prudentiam vel parum vel nihil conferunt, referre, sed ut illa audiret, illa disceret, illa oculis cerneret, quæ nulla disciplina, nullogz doctore satis belle addisci possunt. Illi enim semper prudentiores, & olim, & hodie, habentur, qui, ut sapientiam acquirant, patriæ dulcedinem negligunt, & multorum hominum conversationem, nec minus rerum publicarum externarum notitiam, exactè tenent. Cum itaqz se illis animi dotibus instructum intelligeret, quib. redux posset optimum Patrem, jam jam senescentem, nec non totam familiam, omnesqz bonos, singulari gaudio afficere, nec minus superati sudoris decus, & vitæ honestum otium jure expetere, cursu eruditionis & peregrinationis inoffenso, ad Rhodopolim almam matrem, auspiciatissimo sydere, se convertit.

Cumque premium peracti laboris ab Amplissima nostra Facultate peteret, non potuit qui tot eruditionis & virtutum documenta dedit, & omnium consensu capax est, repulsus abire. Quoniam autem, Disputationem, de ASSESSORIBUS accurate scriptam, publico Examine sistere cupit. Ego, meo & Amplifs. Facultatis nomine, omnes Litteraros & Litteratorum fautores, ut actum hunc suâ præsentia augustiozem reddere, & in Jurisprudentiam Clariss. Dn. Candidati exactissimè inquirere velint, eâ, quâ decet humanitate & observantia, invito.

P. P. sub sigillo Facultatis die
25. Augusti Anno 1672.

rum exempla si alii, quod pauci hodie facere siveverunt, i
hil fecisse videatur, quod vel ab officio boni Principis alien
tati regis contrarium, & quidem ex iudicio Reginae Sabæ:
quentis, *te Deus Regem, ut faceres iudicium & iustitiã*, Salo
ipse sapientissimis regum, postulare à Deo, quod vellet iustu
fero tuo cor docile, ut populum tuum iudicare possit. Cui
rioribus curis intenti Principes & summi magistratus Rom
dicundo præesse nequirent, magistratum eligebant, qui
Cicero, erat lex loquens; Nam uti Magistratui lege
præsunt Magistratus, ne, convulsis Legibus, & Magistrat
anarchiam degeneret respublica, & in dissociatam multi
tas. Quemadmodum vero periculosum prudentiores p
tant, uni omnium consiliorum summam committere,
quit Dio, immodica potestas animos hominum ad fastu
corruptit; nec monstruosius quicquam, si Princeps, qui
perat, patiat ab uno sibi imperari, ut pluribus probatu
varr. Horol. Prius. l. 3. c. 58. Anti Machiav. l. 1. th. 2. Ri
Pol. 104. & 152. Phil. Camer. in hor. subci. cent. 1. c. 90. & p
romani, ut provincias imperio suo subjectas ritè & rectè
rent, plures fecerunt imperii ac potestatis participes, de q
ff. & Cod. amplissimis rubricis agitur. Nec modicum erat
licitatis præsidium, imò vel inter acuta dominationis refe
illis, quos magistratus in Provincias mittebant, armoru
gum potestatem facerent, nec non ad utrumq; accommo
neos haberent, secundum *Nov. 24*. Inde factum, ut, cum
magnam partem viri militares, & juris imperiti essent, c
Principis, habitâ virtutis & innocentia ratione, non iuris p
magistratum, teste M. Tull. pro Planco, adsciscabantur
Consilarii, qui debebant esse Jurisprudentes *l. 1. ff. & l. 1.*
gum scientiam in dijudicandis causarum difficultatibus su
nde magistratus, ac iudicis unius cuiusque, magna portio
& simul sua signa sententiis, à magistratu vel iudice die
Fuerunt autem maximi quicq; Icti Assessores & Consilii
Julianus, sublimissimus perpetui Edicti conditor, avus D
Consiliarius Imperatoris Adriani audit. quoties hic res ce
scerneret. Quemadmodum & Martianus, Lampridio attesta
Scavola, quem inter Principes & Corypheos Ictorum m

) 0 (3

